

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ
ЫСЫК-КӨЛ РАЙОНУ

ЧОЛПОН-АТА ШААРДЫК
МЭРИЯСЫ

722100 Чолпон-Ата шаары, Совет көч. №75д
тел. (039-43) 4-22-09, факс (039-43) 4-29-61
E-mail: cholponata.city@mail.ru
Кыргыз Республикасынын Борбордук казнасы
филиалы БИК440403
ИНН00610199210121
Эсептик счет: 440403123100748

КЫРГЫЗСКАЯ РЕСПУБЛИКА
ИССЫК-КУЛЬСКИЙ РАЙОН

МЭРИЯ
ГОРОДА ЧОЛПОН-АТА

722100 г. Чолпон-Ата, ул. Советская №75д
тел. (039-43) 4-22-09, факс (039-43) 4-29-61
E-mail: cholponata.city@mail.ru
Центральное казначейство Министерства Финансов
БИК 440403
ИНН00610199210121
Расчетный счет: 440403123100748

№

**Илимий-изилдоочулук, илимий-техникалык иштердин натыйжаларын,
илимий жана (же) илимий-техникалык ишмердүүлүктүн натыйжаларын
ИШКЕ КИРГИЗҮҮ АКТЫСЫ**

1. Ишке киргизүүнүн автору (соавторлору): Кыдыралиев Жаныбек
Болотович

**2. Илимий-изилдоочулук, илимий-техникалык иштердин, илимий
жана (же) илимий-техникалык ишмердүүлүктүн аталыны:** 12.00.02
конституциялык укук; муниципалдык укук адистиги боюнча юридика
илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн
жазылган Кыдыралиев Жаныбек Болотовичтин «Жергиликтүү өз алдынча
башкаруу органдарынын конституциялык укуктук статусу жана
уюштуруучулук негиздері» темадагы диссертация.

3. Кыскача аннотация: Жергиликтүү өз алдынча башкаруу — Кыргыз
Республикасынын башкаруу системасындагы маанилүү звеносу катары,
элдин бийлик жүргүзүү, башкаруунун децентрализациясын камсыз кылуу
жана калкка жеринде кызмат көрсөтүүдө, жергиликтүү калктын
кызыкчылыштарын коргоо принциптеринин ишке ашырыльышын камсыз
кылат. Кыргыз Республикасында жергиликтүү өз алдынча башкаруу,
Конституцияда бекитилген нормаларга ылайык, жергиликтүү коомчулуктар
тарабынан түздөн-түз же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары
аркылуу жүргүзүлөт.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын өнүгүшү жана
иштеши коомду демократиялаштыруу, мыйзамдуу мамлекеттин негиздерин
чындоо жана жалпы мамлекеттик жана жергиликтүү деңгээлдерде
башкаруунун эффективдүүлүгүн жогорулатуу менен байланыштуу. Белгилей
кеткен максатка жетүү үчүн, ошондой эле жергиликтүү өз алдынча башкаруу

ДОКУМЕНТ ЭЛЕКТРОНДУК САНАРИП
КОЛТАМГАСЫ МЕНЕН БЕКИТИЛГЕН

органдарынын көз карандысыздыгын, туруктуулугун жана натыйжалуулугун камсыздоо үчүн алардын конституциялык-укуктук статусу жана уюштуруу принциптери маанилүү роль аткарат.

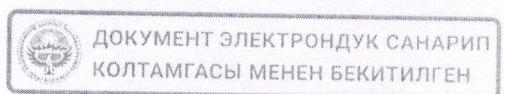
Бул контексте жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын конституциялык-укуктук статусун жана уюштуруу негиздерин так аныктоо ётө маанилүү компонент болуп эсептелет. Демек, башкарууну модернизациялоо жана санараптештириүү шарттарында, глобалдашуу процесстеринин күчөшү жана жергиликтүү өзгөчөлүктөрдү эске алуу зарылдыгы менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын укуктук жөнгө салуусун өркүндөтүү маанилүү болуп саналат. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары коомдук кызматтардын жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу, жергиликтүү маанидеги маселелерди чечүү, жаrandарды башкарууга тартуу жана социалдык адилеттүүлүктүү камсыз кылуу сыйктуу функцияларды аткарышат. Бирок, укуктук жөнгө салуудагы кемчиликтер, мамлекеттик органдар менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын функцияларынын кайталанышы, ошондой эле ресурстарды чектөөлөр көп учурда бул максаттарга жетүүгө кедергисин тийгизет. Ошондуктан Кыргыз Республикасындагы жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын конституциялык-укуктук статусун жана уюштуруучулук негиздерин талдоо зарылчыгы пайда болду жана актуалдуу эсептелет.

Диссертациялык изилдөө ишинде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын конституциялык статусу терендетилип изилденип чыкты, уюштуруучулук негиздери талданы, ошондой эле укуктук мамлекетти, жаrandык коомду калыптандырууда жана демократиянын иштешинде пайда болгон көйгөйлөрдүн себептерин ачууда жергиликтүү башкаруу органдарын жөнгө салган ченемдик укуктук актылар талданып, мындалы мамилелерди жөнгө салуудагы конституциялык принциптердин мааниси жана орду аныкталды.

Илимий жаңылыгы коргоого коюлган бардык жоболор, эмгекте чыгарылган жыйынтыктар, корутундулар абсолюттук түрдө жаны экендиги менен чагылдырылат.

Изилдөөнүн жүрүшүндө төмөнкүдөй илимий негизделген жоболор даярдалды:

- Кыргыз Республикасындагы жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын түшүнүгүн, белгилери жана маңызын аныкталды жана колдонуудагы мыйзамдарга толуктоолор сунушталды;
- Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишмердүүлүгүнүн негизин түзгөн конституциялык принциптер изилденди;

- Кыргыз Республикасындагы ЖӨБ органдарынын ишмердүүлүгүнүн конституциялык-укуктук негиздерин пайда болуусун жана өнүгүүсүн талданды;
- Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын түзүмү жана ыйгарым укуктары изилденди жана аларга карата сунуштар иштелип чыкты;
- Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын мамлекеттик органдар менен чектешүүсү боюнча укуктук көйгөйлөр аныкталды жана мамлекеттик органдар тарабынаан откорулуп берилген ыйгарым укуктарга талдоо жүргүзүлдү;
- Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишмердүүлүгүндөгү мыйзамдуулуктун акарыльшинын, тартиптин сакталышынын жана жоопкерчиликке тартуунун укуктук негиздери жана андагы койгөйлөр аныкталды;
- Административдик-аймактык реформанын жүрүшүндө жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында пайда болгон көйгөйлөр изилденди жана практикалык сунуштар иштелип чыкты;
- Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишмердүүлүгүн жөнгө салган колдонуудагы мыйзамдык актылар изилденди жана аларды оркундөтүү боюнча сунуштар берилди;

4. Ишке киргизүүдөн жараган эффект: Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын конституциялык-укуктук негиздерин изилдөөнүн натыйжасында теориялык-прикладдык жактары ачылды. «Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын конституциялык укуктук статусу жана уюштуруучулук негиздери» темасындагы диссертациялык иштин жыйынтыгы боюнча даярдалган методикалык сунуш мэриянын муниципалдык кызматкерлеринин практикалык ишмердүүлүгүндө кызматтык сабактарды откөрүүдө кызматкерлердин кесиптик даярдык деңгээлин жогорулатуу максатында колдонулууда.

5. Ишке киргизүү орду жана убактысы: Чолпон-Ата шаары, Чолпон-Ата шаарынын мэриясы, Советская көч., 75а. Ишке киргизүү убактысы 2025-жылдан тартып.

6. Ишке киргизүү формасы: Кыдыралиев Ж.Б. тарабынан жүргүзүлгөн диссертациялық изилдөөнүн натыйжасында даярдалган методикалык сунуш Чолпон-Ата шаарынын мэриясынын муниципалдык кызматкерлерин кесиптик жана кызматтык даярдоо системасына киргизилди.

Вице-мэр

К.Сопуев

ДОКУМЕНТ ЭЛЕКТРОНДУК САНАРИП
КОЛТАМГАСЫ МЕНЕН БЕКИТИЛГЕН